

بروزترین و برترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

Konkur
info

<https://konkur.info>

4 اسم تفضیل: به اسمی که برتری شخصی نسبت به شخص دیگر یا شیء ای نسبت به شیء دیگر را بیان می کند، « اسم تفضیل » می گویند.

✓ اسم تفضیل در زبان فارسی معادل « صفت برتر و یا صفت برترین » است. مثال:

- کبیر: بزرگ ← اکبیر: بزرگتر، بزرگترین - حسن: خوب ← احسن: نیکوتر، نیکوترین - جمیل: زیبا ← اجمل: زیباتر، زیباترین

- جبل دماوند اعلی من جبل دنا: کوه دماوند بلندتر از کوه دناست.

- علی افضل التلامیذ فی صفنا: علی برترین دانش آموز در کلاس ماست.

- افضل الناس انفعهم للناس: بهترین مردم سودمندترین شان برای مردم است.

نکته ۱: مهمترین وزنهای اسم تفضیل:

- برای اسمهای مذکر: « **أَفْعَل** »: أصغر - أعظم - أكثر - أوسع - أوضح و...

- و برای اسمهای مؤنث: « **فُعَلَى** » می باشد: صغری - کبری - عظمی - سفلی - دنیا - علیا و...

- هذا الطريق أوضح من ذلك: این راه از آن روشن تر است.

- هذه الشجرة أطول من تلك الشجرة: این درخت از آن درخت بلندتر است.

- أنت فضلى كاتبة: تو بهترین نویسنده ای.

نکته ۲: اسم تفضیل در حالت مقایسه بین دو اسم مؤنث معمولاً بر وزن « **أَفْعَل** » به کار می رود. مثال:

- فاطمة أكبر من زينب: فاطمه از زینب بزرگتر است.

نکته ۳: غالباً جمع اسم تفضیل بر وزن « **أَفَاعِل** » می آید. مثال: - أكبر ← أكابر - أعظم ← أعظم

- أقرب ← أقارب

- إذا ملك الأراذل هلك الأفاضل: (الأراذل: جمع أرذل /// الأفاضل: جمع أفضل)

نکته ۴: گاهی اسم تفضیل با وزنهای « **أَقْل** » (لام الفعل تشدید دار) و « **أَفْعَى** » به کار می رود. مثال:

أصل - أقل - أعز - أهم - أصح - أتم - أحب - إجل و... اعلی - أبقى - أخفی - أزکی - أقوی و...

نکته ۵: دو کلمه « **خَیْر** » و « **شَر** »: [(الخیر: خوبی) (الشّر: بدی) ← جامد محسوب می شوند]

• اگر دو کلمه « **خَیْر** »: « بدون ال » و به معنای « بهتر - بهترین » و « **شَر** »: « بدتر - بدترین » باشند، « مشتق از نوع اسم تفضیل » محسوب می شوند.

که در این حالت غالباً بعد از آنها یا حرف جرّ « **من** » آمده و یا بعدشان « **مضاف الیه** » می آید. مثال:

- حیّ علی خَیْرِ العَمَلِ: به سوی بهترین کار بشتاب.

- تفکر ساعة خَیْرٍ من عِبَادَةِ سَبْعِينَ سَنَةً: ساعتی اندیشیدن بهتر از عبادت هفتاد سال است.

- خَیْرِ الأُمُورِ أَوْسَطُهَا: بهترین کارها میانه ترین آنهاست.

نکته ۶: کلمه « **آخِر** »؛ به معنای « پایان » اسم فاعل محسوب می شود و مؤنث آن « **آخِرَة** » می باشد.

ولی کلمه « **آخِر** »؛ به معنای « دیگر » اسم تفضیل محسوب می شود و مؤنث آن « **آخِرَى** » می باشد.

نکته ۷: اسامی رنگها همچون: « **أَحْمَر** - **أَزْرَق** - **أَصْفَر** - **أَسْوَد** - **أَبْيَض** - **أَخْضَر** و... » « اسم تفضیل » محسوب نمی شوند.

نکته ۸: لازم به ذکر است که همه اسمهایی که بر وزنهای « **أَفْعَل** - **فُعَلَى** - **أَقْل** - **أَفْعَى** - **أَفَاعِل** » می باشند، هیچگاه نمی توانند

تنوین « **ـُ** » بپذیرند. (حتی اگر « **ال** » نداشته باشند و « **مضاف** » هم واقع نشده باشند) مثال: - هذه الوردة حمراء. - أحبُّ بحراً أزرقاً.

فَن تَرْجَمَه :

□□ هرگاه « اسم تفضیل » همراه حرف جرّ « مِنْ » بیاید، غالباً معنای « صفت برتر » را دارد. مثال :

- هذا البحرُ أكبرُ من ذلك البحر : این دریا از آن دریا بزرگتر است.

و هرگاه « اسم تفضیل » به همراه مضافٌ الیه بیاید (مضاف واقع شود) غالباً معنای « صفت برترین » را دارد. مثال :

- سُورَةُ الْبَقَرَةِ أكبرُ سُورَةٍ فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ : سوره‌ی بقره بزرگترین سوره در قرآن کریم است.

□□ چند نکته :

۱- « قَدُّ » + فعل مضارع ← « گاهی ، شاید ، ممکن است » ترجمه می‌شود : قَدْ يَذْهَبُ الطَّالِبُ إِلَى الْمَكْتَبَةِ : گاهی دانش‌آموز به کتابخانه می‌رود.

۲- ترکیب « بَعْضٌ ... بَعْضٌ » به صورت : « یکدیگر » ترجمه می‌شود : لَا يَغْتَبُّ بَعْضُكُمْ بَعْضًا : نباید یکدیگر کنید.

فرانراز کتاب : کاربرد اسم تفضیل در زبان عربی :

(۱) « أَفْعَلٌ + مِنْ » :

✓ که در زبان فارسی معادل « صفت برتر » می‌باشد : مثال : - أَعْلَمُ : داناتر - أَجْمَلُ : زیباتر - أَكْثَرُ : بیشتر

✗ در این کاربرد « أَفْعَلٌ » همواره مفرد و مذکر است و جنس و تعداد در آن مطرح نیست. (با اسم‌های مذکر، مؤنث - مفرد، مثنی، جمع می‌آید)

۱- با اسم مفرد و مذکر : هذا الطَّرِيقُ أَوْضَحُ مِنْ ذَلِكَ السَّبِيلِ : این راه از آن راه روشن‌تر است.

۲- با اسم مفرد و مؤنث : هذه الشَّجَرَةُ أَطْوَلُ مِنْ تِلْكَ الْأَشْجَارِ : این درخت از آن درختان بلندتر است.

۳- با اسم مثنی : هَذَانِ الْكَاتِبَاتِ أَعْرَفُ مِنْ هَذَيْنِ الْكَاتِبَيْنِ : این دو نویسنده از این دو نویسنده معروف‌ترند.

۴- با اسم جمع : * (نَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ) * : (ما از شاه‌رگ به او نزدیک‌تریم.)

(۲) « أَفْعَلٌ + اسم نکره (بدون « ال و بدون مضافٌ إِلَيْهِ معرفه) » :

✗ در این کاربرد اسم تفضیل « أَفْعَلٌ » با اسم‌های ؛ (مذکر و مؤنث و مفرد و مثنی و جمع به همین شکل یکسان به کار می‌رود)

✓ لازم به ذکر است که این کاربرد در زبان فارسی معادل آن « صفت عالی » می‌باشد. مثال :

۱- أَنْتَ أَفْضَلُ طَالِبٍ : تو بهترین دانش‌آموز هستی.

۲- أَنْتِ أَفْضَلُ طَالِبَةٍ : تو بهترین دانش‌آموز هستی.

۳- أَنْتُمْ أَفْضَلُ طُلَّابٍ : شما بهترین دانش‌آموزان (پسر) هستید.

۴- أَنْتُنَّ أَفْضَلُ طَالِبَاتٍ : شما بهترین دانش‌آموزان (دختر) هستید.

(۳) « أَفْعَلٌ + اسم معرفه و جمع (معرفه : اسم « ال دار » و یا ضمیر و یا اسم اشاره و یا اسمی که مضافٌ إِلَيْهِ آن ال دار باشد و ...)

✗ در این کاربرد اسم تفضیل « أَفْعَلٌ » غالباً « مفرد مذکر » است ولی می‌تواند با اسم بعد از خود از نظر « جنس و تعداد » مطابقت داشته باشد.

✓ لازم به ذکر است که این کاربرد در زبان فارسی معادل آن « صفت عالی » می‌باشد. مثال :

۱- أَنْتَ أَفْضَلُ الْكُتَّابِ : تو بهترین نویسندگان هستی.

۲- أَنْتِ أَفْضَلُ الْكَاتِبَاتِ : تو بهترین نویسندگان هستی.

۳- أَنْتِ أَفْضَلِي الْكَاتِبَاتِ : تو بهترین نویسندگان هستی.

۴- أَنْتُمْ أَفْضَلُ الْكُتَّابِ : شما بهترین نویسندگان هستید.

۵- أَنْتُمْ أَفْضَلِي الْكُتَّابِ : شما بهترین نویسندگان هستید.

۵ اسم مکان : اسمی است که بر مکان وقوع فعل دلالت می کند، که بر وزنهائی « مَفْعَل - مَفْعِل - مَفْعَلَة » می آید.

مثال : الْمَغْرِب - الْمَشْرِق - الْمَعْبَد - الْمَطْبَخ - الْمَدْرَسَة - الْمَحْفَظَة و ... .

نکته ۹ : جمع همه‌ی وزنهائی اسم مکان بر وزن « مفاعِل » می آید ؛ مَغْرِب - مَعْبَد - مَدْرَسَة ← مَغَارِب - مَعَابِد - مَدَارِس .

نکته ۱۰ : اسم‌هایی چون ؛ مَوْرِد - مَوْضِع - مَوْقِع و... می‌توانند « اسم مکان » محسوب شوند.

نکته ۱۱ : اسم‌هایی چون ؛ مَطَار (فرودگاه) - مَزَار - مَكَان - مَقَام - مَنَام (خوابگاه) - مَنَار و...

و مَسْنَفَى (تبعیدگاه) - مَسْجَرَى - مَسْبَنَى - مَسَاوَى و... « اسم مکان » هستند.

◆ تمرین (۱) اسم‌های تفضیل را در عبارات زیر مشخص کنید : ↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓↓

- ۱) قَدْ يَكُونُ بَيْنَ النَّاسِ مَنْ هُوَ أَحْسَنُ مِنَّا : .....
- ۲) أَكْبَرُ الْعَيْبِ أَنْ تَعِيبَ مَا فِيكَ مِثْلَهُ : .....
- ۳) هَذِهِ الْآيَةُ الْأُولَى تَنْصَحُنَا وَقَوْلُ لَنَا : لَا تَعِيبُوا الْآخِرِينَ : .....
- ۴) هُوَ مِنْ كِبَائِرِ الذَّنْبِ فِي مَكْتَبِنَا : .....
- ۵) عَيْنِ الْأَصْحِ وَالْأَدَقِّ عَلَى حَسَبِ النَّصِّ : .....
- ۶) جَبَلٍ دِمَاوَنْدِ أَعْلَى مِنْ جَبَلِ دِنَا : .....
- ۷) أَفْضَلُ النَّاسِ أَنْفَعُهُمْ لِلنَّاسِ / بَلْ تَوْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ خَيْرٌ وَأَبْقَى : .....
- ۸) إِذَا مَلَكَ الْأَرَاذِلُ هَلَكَ الْأَفْاضِلُ : .....
- ۹) أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ : .....
- ۱۰) شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يَعْتَقِدُ الْأَمَانَةَ وَلَا يَجْتَنِبُ الْخِيَانَةَ : .....
- ۱۱) خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا - حَيٌّ عَلَى خَيْرِ الْعَمَلِ : .....
- ۱۲) خَيْرُ إِخْوَانِكُمْ مَنْ أَهْدَى إِلَيْكُمْ غُيُوبَكُمْ : .....
- ۱۳) لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ : .....
- ۱۴) وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ، إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ : .....
- ۱۵) كَانَتْ مَكْتَبَةٌ جُنْدِي سَابُورٍ فِي خُوزِسْتَانَ أَكْبَرُ مَكْتَبَةٍ فِي الْعَالَمِ الْقَدِيمِ : .....
- ۱۶) إِعْلَمْ إِنَّ هَذَا السَّرْوَالَ أَفْضَلُ مِنْ هَذِهِ السَّرَاوِيلِ : .....
- ۱۷) لَيْسَ شَيْءٌ أَثْقَلُ فِي الْمِيزَانِ مِنَ الْخُلُقِ الْحَسَنِ : .....
- ۱۸) عِدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صِدَاقَةِ الْجَاهِلِ : .....
- ۱۹) يَا خَيْرَ الْمَسْئُولِينَ وَأَوْسَعَ الْمُعْطِينَ : .....
- ۲۰) إِنَّكَ أَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ وَأَشَدُّ الْمُعَاقِبِينَ : .....
- ۲۱) مَسْجِدُ الْأَقْصَى مِنْ أَهَمِّ الْمَسَاجِدِ فِي الْإِسْلَامِ وَهُوَ مِنْ قِبَلَةِ الْمُسْلِمِينَ الْأُولَى : .....
- ۲۲) إِنَّ أَفْضَلَ دَسْتُورٍ لِلْحَيَاةِ قَدْ طَرَحَهُ مَنْ هُوَ أَعْلَمُ بِطَبِيعَةِ الْإِنْسَانِ : .....
- ۲۳) أَيْتَهَا الطَّالِبَاتُ! سَاعِدْنَ أَبَاكُنَّ أَكْثَرَ مِنْ كُلِّ شَخْصٍ آخَرَ : .....
- ۲۴) أَحَبُّ تَنَاوُلِ الْأَعْتَابِ أَنَّهَا مِنْ أَعْنَى الْفَوَاكِهِ : .....
- ۲۵) الْأَهْوَنُ مِنْ طَلَبِ التَّوْبَةِ تَرْكُ الذَّنْبِ فِي أَكْثَرِ الْأَحْوَالِ : .....
- ۲۶) الدُّنْيَا أَدْنَى مِنْ أَنْ تَجْعَلَهَا أَكْبَرَ مَا فِي فِي هَمَّتِكَ : .....

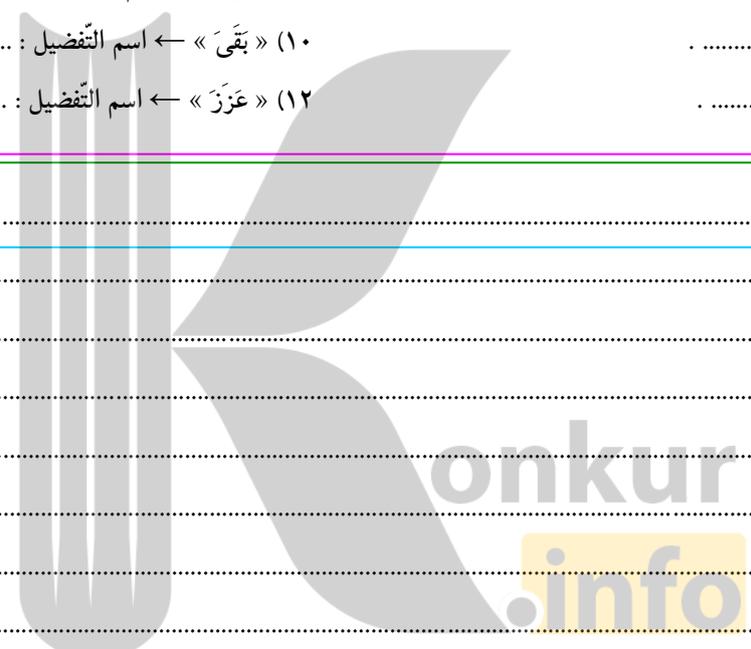
♦ تمرین ۲) اسم مکان را در عبارات زیر مشخص کنید :

- ۱) أنا مُنْتَظِرٌ لِأَنْظَرُ هَذَا الْمَنْظَرِ إِلَى ذَلِكَ الْمَعْبَدِ الْمَشْهُورِ : .....
- ۲) شَاهَدْتُ أَحَدَ أَصْدِقَائِي فِي مَسْبِحِ قُرْبِ بَيْتِنَا : .....
- ۳) كَانَ وَقْتُ لِقَائِنَا مَعَ الصَّدِيقَاتِ عِنْدَ مَدْخَلِ الْمَدْرَسَةِ : .....
- ۴) هَذَا الْمَكَانُ مَبْدَأُ مَغْرِبِ الشَّمْسِ : .....
- ۵) مَنِيَتُ الْعُشْبِ هُوَ الْأَرْضُ : .....

♦ تمرین ۳) اسم تفضیل و اسم مکان مناسب بسازید :

۱) « صَدَرَ » ← اسم مکان :	۲) « فَضَلَ » ← اسم التَّفْضِيلِ : .....
۳) « قَبِرَ » ← اسم مکان :	۴) « قَرَبَ » ← اسمُ التَّفْضِيلِ : .....
۵) « وَضَعَ » ← اسم مکان :	۶) « جَلَلَ » ← اسم التَّفْضِيلِ : .....
۷) « كَتَبَ » ← اسم مکان :	۸) « دَنَى » ← اسم التَّفْضِيلِ : .....
۹) « وَعَدَ » ← اسم مکان :	۱۰) « بَقِيَ » ← اسم التَّفْضِيلِ : .....
۱۱) « رَجَعَ » ← اسم مکان :	۱۲) « عَزَزَ » ← اسم التَّفْضِيلِ : .....

محل یادداشت نکات

بروزترین و برترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

Konkur
info

<https://konkur.info>